

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/149/2024
Identifikačné číslo spisu:	6123255334
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Halušková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6123255334.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Haluškovej a členov senátu JUDr. Jany Bajánkovej a JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD., v spore žalobcu obchodnej spoločnosti EOS KSI Slovensko, s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 35724803, zastúpeného advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 53255739, proti žalovanej T. U. narodenej XX.. XXXX,., o zaplatenie 5.644,81 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 46Csp/24/2023, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 23. apríla 2024 sp. zn. 9CoCsp/7/2024 takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovanej voči žalobcovi n e p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

v Okresný súd Žilina (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 27. novembra 2023 sp. zn. 46Csp/24/2023 žalobu v celom rozsahu zamietol (I. výrok) a žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal (II. výrok). V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že dňa 26. septembra 2020 bola medzi právnym predchodcom žalobcu (Československá obchodná banka, a.s.) a žalovanou uzatvorená Zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru reg. číslo: 012898421R, na základe ktorej bol žalovanej poskytnutý bezúčelový spotrebný úver vo výške 6.000 eur. Listom označeným ako Posledná výzva na úhradu pohľadávky z 25. februára 2021 právny predchodca žalobcu oznámil žalovanej, že doteraz neuhradila záväzky plynúce zo zmluvy o úvere zo dňa 26. septembra 2020 a k 24. januáru 2021 predstavuje jej dlh z omeškaných splátok 481,91 eura. Zároveň ju poučil, že v prípade neuhradenia dlhu bude úver vyhlásený za splatný. Listom z 22. apríla 2021 právny predchodca žalobcu žalovanej oznámil, že vyhlasuje predčasnú splatnosť úveru ku dňu 20. apríla 2021, pričom dlh predstavuje 6.171,76 eura vrátane príslušenstva; žalovaná si zásielku v odbernej lehote neprevzala. Oznámením o postúpení

pohľadávky z 22. septembra 2022 právny predchodca žalobcu oznámil žalovanej, že pohľadávku zo zmluvy z 26. septembra 2020 postúpil na žalobcu.

1.2. Súd prvej inštancie nemal preukázané platné postúpenie pohľadávky z právneho predchodcu žalobcu na žalobcu pre nedodržanie zákonných podmienok pre predčasné zosplatnenie úveru. Právny predchodca žalobcu výzvou označenou ako Posledná výzva na úhradu pohľadávky z 25. februára 2021 oznámil žalovanej, že doteraz neuhradila záväzky plynúce zo zmluvy o úvere z 26. septembra 2020 a jej dlh je 481,91 eura. Zároveň ju vyzval na okamžité zaplatenie dlžnej sumy, v opačnom prípade bude požadovať vrátenie celej poskytnutej sumy pred dátumom splatnosti. Takto koncipovaná výzva podľa názoru okresného súdu nespĺňa zákonné požiadavky tak, ako to má na mysli ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (ďalej iba „OZ“), je neurčitá a nezrozumiteľná. Z výzvy nevyplýva, s ktorou splátkou sa žalovaná dostala do omeškania so splácaním úveru dlhšie ako tri mesiace. Predčasné zosplatnenie spotrebiteľského úveru je právom veriteľa (toto môže využiť podľa vlastného uváženia ku ktorejkoľvek omeškanej splátke za splnenia podmienok § 53 ods. 9 OZ), preto je potrebné konkretizovať, ku ktorej omeškanej splátke využíva svoje právo predčasného zosplatnenia úveru. V zmysle § 53 ods. 9 OZ vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru musí predchádzať upozornenie spotrebiteľa, z obsahu ktorého musí byť zrejmé uplatnenie režimu § 53 ods. 9 OZ aj výslovné upozornenie spotrebiteľa na vykonanie práva veriteľa podľa § 565 OZ. Právny úkon, ktorým Československá obchodná banka, a.s. (právny predchodca žalobcu) zosplatnila celý úver bez označenia konkrétnej nezaplatennej splátky, pre bol úver zosplatnený, okresný súd posúdil ako neplatný pre jeho neurčitosť s poukazom na § 37 Občianskeho zákonníka. Konštatoval, že aby právny predchodca žalobcu mohol postúpiť celú pohľadávku z úveru na žalobcu, musel najskôr platne vyhlásiť mimoriadnu splatnosť dlhu (aj budúcich pohľadávok), lebo s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/234/2018 banky môžu na nebankový subjekt postupovať len úvery, resp. ich časť, ktoré sú 90 dní po splatnosti. Podmienky platného postúpenia pohľadávky neboli splnené ani s poukazom na ust. § 17 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého nemožno postúpiť pohľadávku zo spotrebiteľského úveru predtým, ako sa stane splatnou pred termínom konečnej splatnosti, resp. pred jeho konečnou splatnosťou (25. novembra 2025). Pokiaľ teda Československá obchodná banka, a.s. postupovala na žalobcu pohľadávku z úveru, ktorý pre neplatnosť predčasného zosplatnenia nebol v čase postúpenia pohľadávky splatný, ide o neplatné postúpenie pohľadávky banky pre rozpor s ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách, ako aj s ust. § 17 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch (§ 39 OZ). Určitosť právneho úkonu, čo do identifikácie omeškanej splátky, je podstatná aj pre vyhodnotenie dodržania lehôt vyplývajúcich z § 53 ods. 9 OZ a s ohľadom na určenie, kedy sa stáva zročný celý dlh naraz. V oznámení o vyhlásení mimoriadnej splatnosti nie je uvedené, pre ktorú nespĺnenú splátku veriteľ žiada o zaplatenie celej pohľadávky podľa § 565 OZ, uvedené je len, že napriek predchádzajúcim upomienkam dlžníka neuhradila dlžnú pohľadávku, preto vyhlásil predčasnú splatnosť úveru vrátane príslušenstva so zostatkom 6.606,03 eura. Žalovaná podľa okresného súdu nemala ani možnosť vyhnúť sa predčasnému zosplatneniu úveru zaplatením omeškanej splátky. Navyše z označenia predmetnej výzvy ako tretia upomienka - pokus o zmier mohla spotrebiteľka nadobudnúť mylnú predstavu, že nejde o (poslednú pred zosplatnením) výzvu v súlade s ust. § 53 ods. 9 OZ, ale o snahu veriteľa o zmierne vyriešenie veci. Pre platné postúpenie pohľadávky neboli splnené ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere. Okresný súd potom žalobu zamietol pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu. Nad rámec uvedeného poukázal na skutočnosť, že aj keď žalovaná bola v konaní procesne nečinná a tvrdenia žalobcu nepoprela, bez ďalšieho nezakladajú ich nespornosť (uznesenie Ústavného súdu SR z 11. júna 2019 sp. zn. I. ÚS 246/2019).

1.3. O trovách konania okresný súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Žalovaná ako úspešná strana sporu náhradu trov konania nežiadala a preukázateľne jej žiadne trovy ani nevznikli, preto jej nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 23. apríla 2024 sp. zn. 9CoCsp/7/2024 v spojení s opravným uznesením odvolacieho súdu z 21. mája 2024 sp. zn. 9CoCsp/7/2024 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Konštatoval, že súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie, z jeho výsledkov dospel k správnym skutkovým zisteniam, vyvodil správny právny záver a svoje rozhodnutie náležite odôvodnil (§ 220 CSP). V odvolaní napadnutom rozhodnutí špecifikoval a

podrobne popísal, z akých dôkazov pri rozhodovaní vychádzal, ako ich vyhodnotil a uviedol, ktoré právne predpisy aplikoval. Súd prvej inštancie vyčerpávajúcim spôsobom vysvetlil, na podklade ktorých skutočností nepovažoval výzvu z 25. februára 2021 označenú ako Posledná výzva na úhradu pohľadávky za určitý a zrozumiteľný právny úkon v zmysle § 53 ods. 9 OZ a na podklade čoho vyhodnotil predčasné zosplatnenie spotrebiteľského úveru ako neplatný právny úkon v zmysle § 37 OZ. Žalobca ani v odvolaní neuviedol skutočností, s ktorými by sa súd prvej inštancie nevysporiadal. Odvolací súd, stotožniac sa s prvoinštančným odôvodnením, rozhodnutie okresného súdu podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako správne potvrdil. Žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko nemal preukázané, že by jej v súvislosti s odvolaním žalobcu účelne vynaložené výdavky vznikli.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) tvrdiac dovolacie dôvody v zmysle § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a), b) CSP. Uviedol, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu pri výklade ust. § 53 ods. 9 OZ v spojení s ust. § 565 OZ v otázke, či je veriteľ povinný v podaní, ktorým toto právo uplatňuje, uvádzať, pre ktorú konkrétnu splátku pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti pohľadávky, t. j. či je skutkové vymedzenie splátky, pre nesplnenie ktorej došlo k uplatneniu práva podľa § 565 OZ v spojení s ust. § 53 ods. 9 OZ náležitou súčasťou takéhoto právneho úkonu, a prípadné neuvedenie tejto splátky by spôsobovalo neplatnosť tohto právneho úkonu (poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 30. januára 2024 sp. zn. 1Cdo/123/2022) a na to nadväzujúcej otázke, pre ktorú splátku je veriteľ oprávnený vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky, ak je dlžníkom spotrebiteľ v prípade uplatnenia práva podľa § 565 v spojení s ust. § 53 ods. 9 OZ (na tomto mieste poukázal na uznesenia Najvyššieho súdu SR z 30. novembra 2022 sp. zn. 5Cdo/224/2021 a z 15. decembra 2022 sp. zn. 4Cdo/132/2021). Dovolací súd podľa dovolateľa pristupuje k výkladu ust. § 53 ods. 9 a § 565 OZ odlišne od právneho posúdenia krajského súdu, keď v uvedených uzneseniach uzavrel, že v spotrebiteľských sporoch veriteľ môže vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru pre nezaplatenie splátky, ktorá mimoriadnemu zosplatneniu predchádza po dobu troch (3) mesiacov, avšak na účely premlčania podľa ust. § 103 OZ začne plynúť premlčacia doba až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh. Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 1Cdo/123/2022 zastal názor, že skutkové vymedzenie splátky, pre nesplnenie ktorej dochádza k uplatneniu uvedeného práva veriteľom nie je náležitou súčasťou takéhoto právneho úkonu. Krajský súd podľa názoru dovolateľa zároveň odôvodnil svoj rozsudok arbitrárne vnesúc do problematiky vyhlásenia splatnosti v sporoch s prvkom spotrebiteľa nepredvídateľnosť, v dôsledku čoho došlo zároveň k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP. Zdôraznil, že zo žiadneho právneho predpisu nevyplyva povinnosť veriteľa konkretizovať splátku, pre ktorú zosplatnil úver.

3.1. Dovolateľ argumentoval, že postupca vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru podaním z 22. apríla 2021 svoje právo uplatnil v súlade s ust. § 565 OZ a v súlade s aktuálnou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu SR (rozhodnutia sp. zn. 5Cdo/224/2021, 4Cdo/132/2021, 7Cdo/26/2023, 6Cdo/87/2023, 1Cdo/148/2022) pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 20. januára 2021 (ktorá vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru predchádzala po dobu troch mesiacov a pre ktorej nezaplatenie ako jedinej mohol vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru) a zároveň svoje právo uplatnil v súlade s ust. § 53 ods. 9 OZ po omeškaní žalovanej s platením splátok po dobu dlhšiu ako 3 mesiace, pričom žalovaná bola na uvedené oprávnenie veriteľa upozornená (podaním z 25. februára 2021). Dovolateľ poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 27. februára 2024 sp. zn. 1Cdo/154/2022. Uviedol, že určenie, pre nezaplatenie ktorej konkrétne určenej splátky nastalo zosplatnenie dlhu, je právnym posúdením, t. j. spočíva výhradne na posúdení súdu. Žalobca nemá povinnosť vec právne kvalifikovať, len skutkovo vymedziť, čo bezpochyby urobil. K tvrdeniu súdov nižších inštancií o neurčitosti podaní, v ktorých postupca upozorňoval na možnosť zosplatnenia a ktorým zosplatnil úver (§ 37 ods. 1 OZ) dovolateľ označil za aktuálnu rozhodovaciu prax vyšších súdnych autorít viaceré rozhodnutia odvolacích súdov. Dovolateľ zastáva názor, že nebolo porušené ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách, preto je v spore aktívne vecne legitimovaný.

4. Žalovaná sa k dovolaniu nevyjadřila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP, časť vety pred bodkočiarkou), dospel k záveru, že dovolanie je prípustné, ale nie dôvodné.

6. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie a na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

7. Z obsahu dovolania (§ 124 CSP) vyplýva, že dovolateľ vo vzťahu k § 420 písm. f) CSP (okrem polemiky so závermi súdov nižších inštancií) namietol v podstate nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudkov súdov nižších inštancií, ich arbitrárnosť a nepredvídateľnosť.

8. K nedostatočnému odôvodneniu dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu treba uviesť, že právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. K jeho naplneniu dochádza tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné ani prijaté v zrejmom omyle. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán významnými pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko, Hiro Balani c. Španielsko, Georgiadis c. Grécko, Higgins c. Francúzsko).

9. Z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 245/2022 zo dňa 20. septembra 2022 vyplýva, že „arbitrárnosť a zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov sú najčastejšie dané rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. II. ÚS 336/2019).“

10. K porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola strane sporu odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie (viď napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/226/2011, 4Cdo/125/2018, 4Cdo/345/2020).

11. Dovolací súd dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie aj rozsudok odvolacieho súdu spĺňajú vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 CSP a § 393 CSP, preto ich nemožno považovať za neodôvodnené či zjavne arbitrárne (svojvoľné). Súd ani v oprávnom

konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Rozhodnutia okresného a krajského súdu nemožno považovať z dôvodov nižšie uvedených ani za prekvapivé.

12. Odôvodnenie rozsudkov súdov nižších inštancií (pozri body 1 a 2 tohto rozsudku dovolacieho súdu) zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnení a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj ich všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudkov vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane (náležitosti a dátum uzavretia úverovej zmluvy, neplnenie zmluvnej povinnosti v podobe riadneho splácania úveru žalovanou, výzva na splácanie dlhu, tvrdené vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru a následné postúpenie pohľadávky na žalobcu z jeho právneho predchodcu) a právnymi závermi (o nedostatku aktívnej legítimácie dovolateľa v dôsledku postúpenia pohľadávky, ktoré nebolo platné pre rozpor so zákonom a o neplatnom vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru) na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť, súdy ich náležitým spôsobom v celom súhrne posúdili a náležite vyhodnotili. Argumentácia okresného aj dovolacieho súdu je koherentná a ich rozhodnutia sú konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v nich zvolené aj závery, ku ktorým na ich základe súdy dospeli sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Dovolateľ v dovolaní neuvádza relevantné skutočnosti, ktoré by neboli zistené a vyhodnotené v konaní pred súdmi nižších inštancií.

13. Dovolací súd po zistení, že konanie pred súdom prvej inštancie ani konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté dovolateľom namietanou vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f) CSP pristúpil k posúdeniu dovolania z hľadiska ďalšieho uplatneného dovolacieho dôvodu - nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom.

14. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu dovolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie dovolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

15. Otázka relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP musí byť otázkou právnou, nie skutkovou, a zároveň otázkou, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním (jej vyriešenie viedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí dovolacieho súdu). Právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom.

15.1. Ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a) CSP dopadá len na takú právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil, t. j. vysvetlil jej podstatu a uviedol súvisiace právne úvahy spolu s dôvodmi, pre ktoré zvolil práve riešenie, na ktorom založil svoje rozhodnutie a jej riešenie predstavuje odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

15.2. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. b) CSP by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť potrebu, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil, c/ uviesť, ako by mala byť

táto otázka správne riešená.

16. Dovolateľ tvrdil odklon odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu pri riešení otázky, či je veriteľ povinný v podaní, ktorým uplatňuje právo vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru podľa § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka, uvádzať, pre ktorú konkrétnu splátku pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti pohľadávky a či prípadné neuvedenie tejto splátky spôsobuje neplatnosť tohto právneho úkonu. Za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa mal odvolací súd pri riešení nastolenej právnej otázky odkloniť, dovolateľ označil uznesenie najvyššieho súdu z 30. januára 2024 sp. zn. 1Cdo/123/2022.

17. V uznesení z 30. januára 2024 sp. zn. 1Cdo/123/2022 Najvyšší súd Slovenskej republiky posudzoval otázku začiatku plynutia premľacej doby pri predčasne zosplatnenom spotrebiteľskom úvere. Dovolací súd pri jej zodpovedaní poukázal na uznesenie sp. zn. 7Cdo/268/2020, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov SR pod č. R 29/2023 s právnou vetou: „Podľa § 103 Občianskeho zákonníka plyní pri strate výhody splátok premľacia doba celého zvyšného dlhu už od splatnosti splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatný celý dlh. Inak je tomu ale pri strate výhody splátok v spotrebiteľských vzťahoch, v ktorých podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (všeobecne) začne premľacia doba plynúť prvý deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh.“ V dôvodoch uznesenia (bod 29) dovolací súd uviedol, že veriteľ má právo vyhlásiť predčasnú splatnosť dlhu deň po tom, keď sa niektorá splátka dostane do omeškania aspoň tri mesiace. Otázkou povinnosti veriteľa špecifikovať splátku, pre nezaplatenie ktorej pristupuje k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru v podaní, ktorým tento právny úkon činí, sa teda dovolací súd v tomto rozhodnutí nezaoberal.

18. Aj v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/224/2021, na ktoré poukázal dovolateľ, dovolací súd posudzoval právnu otázku začiatku plynutia premľacej doby celého dlhu pri strate výhody splátok v prípade spotrebiteľskej zmluvy a zároveň okolností, či s poukazom na znenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka možno v spotrebiteľskom vzťahu aplikovať § 103 Občianskeho zákonníka, keďže výsledkom jeho aplikácie je skutočnosť, že premľacia doba začína plynúť skôr, ako si veriteľ vôbec môže uplatniť svoje právo prvýkrát (§ 101 Občianskeho zákonníka).

19. V konaní sp. zn. 4Cdo/132/2021 sa najvyšší zaoberal riešením právnej otázky, či „vylučuje aplikácia osobitného ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v spotrebiteľských vzťahoch uplatnenie pravidiel podľa druhej vety § 103 Občianskeho zákonníka.“

20. Z uvedených rozhodnutí, označených dovolateľom, teda vyplýva, že právnymi otázkami, ktoré nastolil v posudzovanom dovolacom spore, sa najvyšší súd v označených rozhodnutiach nezaoberal.

21. Dovolací súd však dáva do pozornosti rozhodnutie najvyššieho súdu z 13. februára 2025 sp. zn. 6Cdo/152/2022, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov SR pod č. R 34/2025, ktorého prvá právna veta znie: „Bez konkretizácie splátky, pre ktorú prichádza zosplatnenie, nie je možné spoľahlivo určiť, či k uplatneniu práva došlo za splnenia preň zákonom určených podmienok (uplynutia oboch lehôt podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31. októbra 2024). Právny úkon nekonkretizujúci splátku je preto nedostatočne určitý, sankcionovaný neplatnosťou (podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka).“

22. Súd nižších inštancií v posudzovanom spore zistili, že právny predchodca žalobcu výzvou na úhradu pohľadávky z 25. februára 2021 oznámil žalovanej, že doteraz neuhradila záväzky plynúce zo zmluvy o úvere z 26. septembra 2020 a dlhuje 481,91 eura. Zároveň ju vyzval na okamžité zaplatenie dlžnej sumy, v opačnom prípade bude požadovať vrátenie celej poskytnutej sumy pred dátumom splatnosti bez toho, aby uviedol, s ktorou splátkou sa žalovaná dostala do omeškania so splácaním úveru dlhšie ako tri mesiace (t. j. pre nezaplatenie ktorej konkrétnej z viacerých omeškaných splátok veriteľ uplatní svoje právo na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru). Listom z 22. apríla 2021 právny predchodca žalobcu žalovanej oznámil, že vyhlasuje predčasnú splatnosť úveru ku dňu 20. apríla 2021,

pričom dlh predstavuje 6.171,76 eura vrátane príslušenstva. Právny úkon, ktorým Československá obchodná banka, a.s. (právny predchodca žalobcu) zosplatnila celý úver bez označenia konkrétnej nezaplatenej splátky, pre ktorú bol úver zosplatnený, okresný súd posúdil ako neplatný pre jeho neurčitost' s poukazom na § 37 Občianskeho zákonníka. Tieto závery súdov nižších inštancií sú plne v súlade s judikátom publikovaným pod č. R 34/2025 ako je uvedený v bode 21 tohto rozsudku.

23. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľ neopodstatnene tvrdí dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, majúc za to, že odvolací súd sa pri vyriešení otázky špecifikácie splátky, pre nezaplatenie ktorej veriteľ pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru, odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

24. Druhú dovolateľom nastolenú dovolaciu otázku - pre ktorú splátku je veriteľ oprávnený vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky, ak je dlžníkom spotrebiteľ v prípade uplatnenia práva podľa § 565 v spojení s ust. § 53 ods. 9 OZ (na tomto mieste poukázal na uznesenia Najvyššieho súdu SR z 30. novembra 2022 sp. zn. 5Cdo/224/2021 a z 15. decembra 2022 sp. zn. 4Cdo/132/2021) súdy nižších inštancií neriešili, preto jej zodpovedanie dovolacím súdom by bolo vo vzťahu k predmetu konania iba akademickým a nemalo by vplyv na stratu sporu žalobcu. Navyše z hľadiska § 421 ods. 1 CSP nemožno opomenúť, že nejde o otázku právnu, ale o otázku skutkovú.

25. Dovolací súd uzatvára, že na základe dôvodov uvedených dovolateľom, posudzujúc jeho dovolanie aj podľa obsahu (§ 124 CSP) dospel k záveru, že je daná prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP aj § 421 ods. 1 písm. a) CSP, ale dovolanie nie je dôvodné. Dovolací súd v konaní pred súdmi nižších inštancií odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu pri riešení dovolateľom nastolenej právnej otázky nezistil, čo by zakladalo odmietnutie jeho dovolania. Vzhľadom na súčasne uplatnený dovolací dôvod spočívajúci v tvrdení existencie vady zmätočnosti, ktorá by bola porušením práva žalobcu na spravodlivý proces a naplnenie ktorého dovolací súd nezistil, však dovolací súd dovolanie žalobcu po prejednaní bez pojednávania (§ 443 CSP časť vety pred bodkočiarkou) podľa § 448 CSP zamietol.

26. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V dovolacom konaní bola plne úspešná žalovaná, ktorej nevznikli trovy dovolacieho konania. Dovolací súd jej preto voči žalobcovi ich náhradu nepriznal.

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.